

FRANCMASONERIA

TEOLOGIA LUPTĂTOARE

MITROPOLITUL IRINEU MIHĂLCESCU

BUCUREȘTI - 1941

Cuvântul “francmason” înseamnă zidar liber, iar **francmasoneria** sau **masoneria** este o societate secretă, care poartă acest nume, pentru că în organizația și ritualul ei se servește de unelte de care se folosesc zidarii, bunăoară: de mistrie, echer, ciocan, dreptar, compas etc., pe care le interpretează în chip simbolic și împarte pe membrii ei în grade sau trepte, cărora le dă numele de : ucenici, lucrători sau maeștrii.

Îndreptățirea acestei numiri o întemeiază scribii francmasoni în două feluri:

Unii susțin că francmasoneria își trage **originea** de la Hiram, arhitectul templului lui Solomon. Numirea de Iachim și Boaz a celor două coloane din templul masonic, cum se numeau și coloanele din fața templului lui Solomon, legenda care circulă printre francmasoni și se predă ucenicilor la primirea în loja, că adică Hiram a fost ucis de trei ucenici zidari, pentru că el nu a vrut să le spună și lor cuvântul de ordine al maeștrilor precum și simbolismul unora din ritualurile masonice, ar fi dovada de necontestat, că aceasta este obârșia adevărată a francmasoneriei și că ea era organizată atunci, pe vremea lui Solomon, aproape la fel ca astăzi. Dar, chiar francmasoni mai luminați recunosc, că această legendă nu era cunoscută în cercurile lor înainte de veacul XVIII, și că s-a născocit – după toată probabilitatea – spre a se da mai mare însemnătate și mai mult fast noului înființat grad de **maestru**.

Alții susțin că obârșia francmasoneriei s-ar trage de la așa-ziii zidari liberi ori cioplitori de pietre ornamentale și constructori ai domurilor monumentale din evul mediu, dar e fapt nediscutat că acești zidari nu aveau nimic din organizarea francmasoneriei propriu-zise.

Cît despre păreriile că francmasoneria ar fi așa de veche ca și omenirea și că deci Adam sau chiar Dumnezeu ar fi cel dintîi mason, sau că ea și-ar avea obârșia în misterele religiei grecilor și egiptenilor, sau în ordinul templierilor sau al crucii trandafirii (roză) etc., acestea nu pot justifica întru nimic numele de francmason, nici întrebuițarea uneltelor masonice în francmasonerie.

Obârșia sigură a francmasoneriei datează din 1717 și țara în care s-a organizat întîia oară este Anglia. De la introducerea reformei religioase scăzute și în Anglia, ca și în alte țări, zeul credincioșilor și al comunităților pentru înalțarea de monumentale biserici. Aceasta a avut ca urmare decăderea breslei zidarilor liberi, care nu mai găseau de lucru decît prea puțin. În aceste împrejurări critice pentru ei, Teofil Desgouliers, perdicatorul reformat al Curții regale, predicatorul James Anderson și arheologul George

Payne,își propuseră să dea breslei zidarilor liberi altă menire și anume: zidirea unui templu spiritual în inima omului prin cultivarea a ceea ce este „bun, nobil și frumos”, cu alte cuvinte o moralitate fără religie,deci atee și întemeiată numai pe rațiune.Patru societăți de zidari liberi se întruniseră în ziua de 24 iunie 1717,într-un restaurant din Londra,unde puseră bazele societății **”of free Stanes Masons”** și consimțiră să urmarească scopul propus de cei trei bărbați.

Aceasta a fost ziua întemeierii francmasoneriei albastre sau englezești,ori începutul lojelor Sfântului Ioan,cum s-a mai numit ea în amintirea Sfântului Ioan Botezătorul,a cărui naștere se serbează în ziua de 24 iunie.

Ideile masonice au prins repede și s-au răspândit cu iuțeală în toate țările din apusul Europei cîștigînd un mare număr de membrii îndeosebi din pătura cultă a societății și chiar dintre capetele încoronate.

Francmasoneria s-a schimbat însă la față și a luat îndată înfățișări diferite,urmărind alte scopuri,datorită elementului jidovesc care a pătruns în ea cu duimul și a aservit-o intereselor lui naționale.Într-adevăr , evreii,care au pus stăpînirea în toate țările pe finanțe,industrie,comerț,presă etc.,nu puteau lăsa să le scape din mînă un instrument de dominație așa de minunat cum avea să fie masoneria încăpută pe mîinile lor.Otrava ateista din însuși embrionul masonic trebuia întetită și exploatată în profitul iudaismului.

Se amestecă deci,în înăcritul aluat al francmasoneriei principii disolvante din Talmud,din Cabală și din magie,se dădu simboalelor cultului altă interpretare adecvată noilor scopuri puse mișcării masonice,se introduseră ca termeni de exprimare cuvinte jidovești și francmasoneria fu transformată în curînd în **Sinagoga Satanii**.Nu numai că se diforma cu totul francmasoneria originală,destul de hibridă de la primele ei începuturi,ci s-au înființat o puzderie de noi și felurite genuri de masonerie de către isteții urmași ai lui Iuda.Astfel,în anul 1756,evreul Ștefan Morin puse în ordine cele 25 de grade ale masoneriei templierilor și le introduse din America,unde alți evrei masoni,ca să poarte venituri mai mari lojelor,le ridicaseră la 33,cum au rămas pînă astăzi.Un alt evreu,celebrul excroc Iosef Balsamo,cunoscut sub numele de Cagliostro(† 1795) a înființat francmasoneria coptică,cu 90 de grade,și a primit în loji și femei.

Alți trei evrei,frații Bedarride din Avignon,au înființat francmasoneria numită **Misraim**,tot cu 90 de gradeși cu idei cabalistice și cu totul bizare.

Amestecul și rolul jidovimii în masonerie se vede și din aceea că fruntea lojelor din toată lumea stau evrei și numărul cel mai mare al membrilor lor îl formează jidovimea.

După obîrșie,francmasoneria nu este,dar,ceva care să impună prin vechimea sa,iar trecutul ei este pătat de crimă și sînge.În țările catolice și mai cu osebire în Franța,francmasoneria a luptat cu orice fel de arme împotriva Bisericii și a monarhiei.Enciclopediștii și mai toți făuritorii și capii marii revoluții au fost francmasoni.Intrigile pe care ei le-au țesut,calomniile pe care le-au pus în circulație și în genere mijloacele de care s-au servit,ca să doboare pe Maria Antoaneta,vor rămîne totdeauna o pată neștersă pe numele de francmason.

În revoluțiile franceze din 1848 și 1870 francmasonii și-au avut partea lor, iar dezastrul Franței în actualul război se datorează în întregime comunismului, care este opera masoneriei.

Revoluțiile care au desființat monarhia și au proclamat republica în Portugalia, în Rusia și în Spania, sunt tot opera francmasoneriei și, după socotința unor istorici, niciuna din revoluțiile care s-au produs de la veacul al XVIII încoace nu s-a făcut fără amestecul criminal al lojelor masonice.

Organizarea francmasoneriei variază puțin de la un fel de masonerie la altul și de la o țară la alta. În esență, ea se reduce la următoarele:

Unitățile în care sunt grupați membrii se numesc loji. Ceea ce sunt cluburile pentru partidele politice, sunt lojile pentru masoni. În fruntea fiecărei loji stă un **venerabil**, ajutat de un consiliu. Mai multe loji formează o mare lojă, condusă de un **mare maestru**, înconjurat de venerabilii lojilor componente.

Intrarea în francmasonerie se face prin primirea novicelui în lojă cu un anumit ceremonial, sau în termeni masonici, **potrivit ritualului**. Novicele este introdus în încăperea numită **templu**, legat la ochi și numai după ce i se pun diferite întrebări, este dezlegat, ca semn că, intrând în lojă, a trecut din întuneric la lumină. Aici se observă mai întâi un tablou care înfățișează cerul înstelat, un glob pământesc, un ghiveci cu o floare, un craniu omenesc, o carte deschisă, un dreptar și un compas. După interpretarea masonică, aceste lucruri ar avea următoarea semnificație: Cerul, pământul cu floarea și craniul simbolizează natura de deasupra, dimprejurul și dedesubtul nostru și formează toate la un loc primul izvor al cunoașterii omenești. Cartea, care uneori este Biblia, simbolizează știința. Dar pentru că știința din cărți e lucru mort, se pune în mîna novicelui un dreptar și un compas, care simbolizează știința vie, a vieții sociale și anume: dreptarul are să slujească la măsurarea dreptății, iar compasul la întinderea iubirii de oameni a noului francmason.

După ce mai săvîrșesc unele acte simbolice și se pun la probe ciudate, ca să se vadă dacă are curaj și e statornic în hotărîrea sa de a intra în francmasonerie, novicele depune jurămîntul de credință în masonerie, și e proclamat membru al lojii.

Ritualul acesta și simbolismul lucrurilor și actelor din care el constă variază la primirea celor două grade ale francmasoneriei albastre, de lucrător și maestru, se complică și se schimbă cu totul la gradele superioare, în special la primirea gradelor 18 și 33, spre a corespunde scopului ascuns al francmasoneriei și mijloacelor cunoscute numai membrilor acestor grade superioare pentru atingerea scopului urmărit de ea și prin ei.

Ce este francmasoneria? Căutînd să stabilim semnificația cuvintelor “**francmason** și **francmasonerie**” sau “**mason** și **masonerie**”, am zis la începutul capitolului, că francmasoneria este o societate secretă și am arătat de unde îi vine numele. Dar aceasta nu ne spune nimic despre ceea ce este ea, care-l este ființa.

“Uniunea masonică – zice o carte de instrucție pentru francmasoni – este **comunitatea nevăzută** – mai presus de granițe, de rasă, de culoare, de naționalitate, de clase, de stări, într-un cuvînt de toate deosebirile din afară dintre oameni, care **trece anume chiar peste deosebirile dinăuntru de credință**

religioasă,de confesiune și de concepție despre lume – a tuturor personalităților din trecut,prezent și viitor,care s-au străduit pentru înnobilarea lor și desăvârșirea omenirii.

Definiția aceasta este o copie ad-litteram a definiției Bisericii creștine,sub formă de comunitate,cu însușirea specială de **nevăzută** , cum o înfățișează protestantismul.Aceasta o accentuează și mai bine aceeași carte de instrucție masonică prin cuvintele: “Conștiința curat masonică se vădește,indiferent de semnele din afară de recunoaștere dintre membrii lojilor,numai prin faptele morale izvorâte din dragostea de oameni,fapte care sunt commune tuturor oamenilor nobili,fie că se numesc,ori nu,francmasoni.

Întocmai cum Biserica creștină vorbește de o “comuniune a sfinților” și înțelege prin ea societatea nevăzută,curat spiritual,care se întinde și dincolo de moarte,a tuturor pioșilor care stau în slujba Dumnezeirii , ceea ce constituie cel mai mare merit al lor,tot astfel și francmasoneria recunoaște comunitatea nevăzută a tuturor celor ce voiesc binele,mai presus de orice graniță de spațiu și de timp.Veșnic,adică avînd putere din cel mai cărunt trecut,în timpul de față și în cel mai îndepărtat viitor,este numai binele moral.Binele însă,indeplinească-se în ascuns,pe nevăzute, așa ca să nu știe stînga ce face dreapta.

Dacă francmasoneria ar fi ceea ce rezultă din aceste două citate,ar însemna că ea este o societate filantropică, de o impunătoare înălțime morală,avînd numai neajunsul de care suferă orice morală,care nu se altoiește pe religie,adică de a nu-și putea ajunge și împlini scopul urmărit,oricît ar fi el de sublim...dar francmasoneria este cu totul altceva decît ceea ce crede instrucțiunea masonică ca ne înfățișează.

Mai întîi,pentru ce este secretă masoneria,pentru ce nu lucrează la lumina zilei,dacă nu are nimic în ascuns,dacă nu urmărește alt scop și nu se servește de alte mijloace decît de cele mărturisite,care n-au pentru ce să fie tănuite?

Apoi, neținînd seamă de deosebirile dinafară dintre oameni,de: granițe,rasă,culoare,naționalitate,clase și stări,francmasoneria pretinde că lucrează pentru întronarea în lume a celor trei principia ale marii revoluții franceze : libertate,egalitate și fraternitate și că în activitatea ei dă dovadă de cea mai largă toleranță,...dar iată,după propria lor mărturie,ce sunt libertatea,egalitatea și fraternitatea masonice:

“Libertate.Arma atotputernică , cu care noi am răsturnat lumea , înseamnă independența fără margini și fără restricții,sustragere de la orice autoritate,înseamnă libertatea spiritului,care nu poate fi stînjenită de nici o revelație,înseamnă independența voinței,care **nu se supune niciunei puteri,care nu recunoaște nici rege nici Dumnezeu...**Cu ajutorul libertății,ca pîrghie,și al pasiunilor omenești,ca punct de sprijin,**noi vom răsturna pentru totdeauna pe regi și pe preoți,acești dușmani neînduplecați ai neamului omenesc,mai funești pentru omenire decît tigrii pentru celelalte animale. “** Iată-i pe francmasoni proclamîndu-se,pe temeiul principiului de libertate,**anarhiști și atei,dușmani neîmpăcați ai monarhiei și ai religiei!** Iată-le toleranța față de convingerile politice și religioase ale celor ce nu fac parte din lojile lor!

“Egalitate.Instrumentul atotputernic cu care noi am transformat lumea înseamnă: **egalizarea proprietăților**,căci drepturile omului la pământul comun,ca cetățean al unei singure și aceleiași lumi,ca copil al unei singure și aceleiași mame,sunt mai vechi și mai sacre decât toate contractile și decât tot dreptul nescris,și prin urmare aceste drepturi trebuie restabilite,iar contractile trebuie rupte și dreptul nescris trebuie desființat“.Iată **comunismul**,sub forma lui cea mai nouă: **bolșevismul**,justificat și propovăduit de loji,ca principiu al egalității!

“Fraternitate.Făgăduința atotputernică, cu care noi am stabilit puterea noastră,înseamnă: frăția în francmasonerie pentru **a construi un stat în stat**,cu mijloace și cu funcțiuni independente de stat și necunoscute statului;frăția în francmasonerie, pentru **a construi un stat deasupra statului**,cu o unitate în cosmopolitism,cu o universalitate care face ca francmasoneria să fie superioară statului si să-l conducă;frăția francmasonerie, pentru **a constitui un stat în contra statului**,atîta vreme cît vor mai exista armate permanente,care sunt instrumente de apărare,principia parazitare,piedică a oricărei înfrățiri.Prin ajutorul fraternității,ca pîrghie,și prin urile omenești,ca punct de sprijin,noi vom face să piară pentru totdeauna parazitismul și represiunea armată,această sumă nepotolită,această groază sălbatică a neamului omenesc“.Iată proclamată ura împotriva armatei,ca susținătoare a ordinei de stat, în numele fraternității masonice!

Următorul jurământ rezumă și accentuează cuprinsul libertății,egalității și fraternității masonice:

“Jur să nu am altă patrie decât patria universal...

Jur să combat fără cruțare totdeauna și pretutindeni: hotarele națiunilor,hotarele moșilor,ale caselor și ale atelierelor,precum și granițele familiilor.

Jur să pun la contribuție întreaga mea credință pentru triumful nesfîrșit al progresului și al unității universale și declar că profesez negația lui Dumnezeu și a sufletului“.

„Trecerea spre deosebirile dinăuntru de credință religioasă și confesiuni”,trîmbițată de masonerie ca un act de mare largheță de suflet din parte-i,ca o binevoitoare îngăduință față de credința religioasă a celor ce bat la ușile hrubelor lor,se schimbă dar,după depunerea jurământului de credință masonica,în ateism cras,în tăgăduirea existenței lui Dumnezeu și a sufletului.Însăși formula : „**Marele Arhitect al Universului**”, sub care pare a se adăposti în loji ideea de Dumnezeu,este o amăgire,o minciună sfruntată, pentru că inițiaților la gradul 25 masonic li se spune răspicat: “**Marele Arhitect al Universului**,în onoarea căruia arde tămîia lojilor și atelierelor , **nu este Dumnezeu,ci îngerul luminii, geniul muncii,spiritul focului**”.Dar , dacă nu există Dumnezeu și suflet, nu există , după logica masonică,nici înger,geniu și spirit, ci aceste expresii sunt vorbe goale,cărora le corespunde nimic real.

După alții, “**Marele Arhitect al Universului**” este însăși **francmasoneria**, care se intitulează cu emfază și “**Marea Asociație de distrugere universală**”.

După această interpretare, literele D.G.A.D.U. care reprezintă, pentru profani, inițialele cuvintelor franțuzești:

”Du Grand Architect de l’Univers”,sunt pentru francmasoni inițialele francmasoneriei: ”De la Grande Association Destructive Universelle”.

În fine, după concepția materialistă despre lume a masonismului, dumnezeul masonilor este **Natura** sau, mai exact, **Omul**, căci iată mărturisirea ce face un mare mason evreu: ”Cred în eterna **Materie-Mamă**...și în **Om,Fiul ei iubit**... **Carele din Materie s-a zămislit și din Pământul**,ce-l susține și-l nutrește,**s-a făcut**... ”.

Pentru răspîndirea ateismului în lume, francmasoneria duce o îverșunată luptă fățișă.**Războiul lui Dumnezeu!Ură lui Dumnezeu!**,a strigat în plin congres internațional un cunoscut mason, iar un alt mason a zis: ”**Infamul este Dumnezeu.Trebuie să zdrobim infamul**”.

Cum masoneria este organizată de evrei, războiul dus de ea este îndreptat cu îndîrjire speciala împotriva Creștinismului.**Dogmă jidovească și spirit jidovesc, teorie și realizare, totul este îndreptat împotriva Bisericii Creștine, împotriva ei și numai împotriva ei și împotriva Capului ei nevăzut, Iisus Hristos**, este strigătul de alarmă al unui eminent scriitor creștin.

”**Evangheliile trebuie arse** – scrie un rabin -, **fiindcă păgînismul este mai puțin periculos pentru credința evreiască decît Creștinismul**”.

Război de moarte Creștinismului!, răcnește un mason.**Trebuie să extirpăm lepra devorantă a Creștinismului**, țipă altul.**Va veni vremea** – cobește un înverșunat mason – **cînd crucile și icoanele vor fi aruncate în foc, potirele și vasele sfinte schimbate în unelte folositoare, bisericile prefăcute în săli de concert, de teatru, sau de adunări și, cînd n-ar putea sluji unui asemenea scop, în hambare de grîne și-n grajduri de cai.Să nădăjduim că va veni o zi, cînd mulțimea, luminată de astădată, se va minuna, cum de nu s-a săvîrșit încă de mult o asemenea prefacere.Se va face atunci tabula rasa din tovarășii popimii**”.Cobirea s-a împlinit întocmai de bolșevismul rusesc și de revoluția spaniolă, și unul și alta roade înveninate ale francmasoneriei.

Aceeași soartă tristă ar fi avut și Biserica noastră srtămoșească, dacă providențialul conducător al statului român, Generalul Antonescu, n-ar fi luat măsurile de stîrpire a masoneriei din țară și dacă n-ar fi pornit războiul de nimicire al bolevismului muscălesc.

În alte țări, ca : Germania,Italia,Spania,Ungaria,Bulgaria,Turcia și Japonia, francmasoneria a fost, asemenea, mai de demult sau mai decurînd, proscrisă și lumea va fi tămăduită de virusul bestiei masonice.

NOTE

1. – Vezi articolul: *Din trecutul francmasoneriei* de Preot I. Mihălcescu, publicată în revista *Biserica Ortodoxă Română*, anul XLI (1923) , seria II, No. 12, pagina 891.
2. - Ideea că Adam sau Însuși Dumnezeu ar fi cel dintâi francmason a fost pusă în circulație de masoneria numită misraim, aceea care a fost înființată de frații Bedarride din Avignon. Ea a fost însoțită și susținută – mirabile dictu – de Lessing. Cu misterele religiilor grecești și egiptene și îndeosebi într-o măsură cu misterele eleusinice, mai mult cu ale Cibelei și foarte mult cu ale Isidei, au asemănare probele la care se supun inițiații în unele loji masonice. Dar originea masoneriei nu este așa de veche și asemănările nu sunt concludente. De la templieri a împrumutat francmasoneria multe țări și a existat chiar un sistem de masonerie templierică, cu mai multe ramificații. Nici la templieri, nu trebuie căutată obârșia întregii francmasonerii, pentru că în esență ea diferă mult de organizația templierilor. Cu crucea roză, francmasoneria are prea puține note comune, așa că, nici în aceasta nu i se poate pune obârșia.
3. - Francmasoneria albastră, cu cele trei grade ale ei nu a mai mulțumit în curînd mania gradelor, și fu considerată ca un simplu noviciat care pregătea pentru gradele superioare. Se înființă astfel o nouă francmasonerie numită *scoțiană*, care la rîndul ei fu considerată ca un grad intermediar între francmasoneria albastră și între gradele superioare. Acestea sunt trei: I. *al templierilor*, cu alte 4 sisteme divizionare; *sistemul capitolului de Clermont*, *sistemul strictei observanțe*, *sistemul clericalatului* și *sistemul suedez sau creștin*; II. *Sistemul crucii trandafirii* (roze) și III. *Sistemul egiptean* cu subdiviziunile: *sistemul coptic*, *sistemul mistraim* și *sistemul sau ritul memfitic*. Pentru amănunte vezi Preotul I. Mihălcescu, op. cit. pag. 892-895.
4. - Vezi: Louis Dasté: “Marie Antoinette et le complot maçonnique”, Paris 1910, volum din “Bibliothèque d’Etudes de Société secretes”, la Preotul I. Mihălcescu, op. cit. pag. 896.
5. - Numărul și felul obiectelor ce se află în loji variază. Astfel , în jurul mesei se mai află șapte sfeșnice, pe perete un covor cu diferite desene, iar de o parte și de alta, spre mieznoapte și miezăzi, la mijlocul lojii, sunt doi stîlpi, care poartă numele de “*Iachim*” și “*Boaz*” , cum se numeau cei doi stîlpi sau coloane din fața templului lui Solomon, Iachim este cuvîntul de recunoaștere între ucenici, iar Boaz între lucrători.

6. – Ritualul complet al intrării în loji l-a dat Tolsoi în romanul său “Război și pace”, când descrie primirea în masonerie a prințului rus Petru Bezuhoff și e redat și de Preot I. Mihălcescu în articolul: “Despre simbolismul și ritualul masonic” din Revista “Biserica Ortodoxă Română”, anul XLI (1923), seria II, No. 14, paginile 1021-1025. Ritualul primirii în loji variază de la grad la grad și chiar pentru același grad de la un sistem la altul. Pentru ucenic, simboalele se iau din natură, pentru lucrător din meșteșugul zidăriei, iar pentru maestru din împărțirea luminii. Jurământul ce se depune la masoni variază, probabil, de la un grad la altul, și, în amănunte, poate, și de la un sistem masonic la altul. Iată un formular, care se depune de ucenici, după toată probabilitatea, în toate lojile de toate riturile:

“Jur, în numele Arhitectului suprem al tuturor lumilor, să nu descopăr niciodată secretele, semnele, cuvintele, învățăturile sau practicile francmasoneriei și să păstrez tăcere veșnică asupra lor. Făgăduiesc și jur să nu trădez niciodată nimic din acestea nici prin scris, nici prin grai, nici prin gesturi, nici să pun pe altcineva să scrie, să litografieze, să graveze, să tipărească ceva, să nu dau în vileag în vreun fel ceea ce mi s-a descoperit pînă în această clipă, sau mi se va descoperi în viitor. Dacă nu mă voi ține de cuvînt, mă oblig să mă supun la următoarea pedeapsă:

- să mi se ardă buzele cu fier înroșit;
- să mi se taie o mîină;
- să mi se smulgă limba din gură;
- să mi se reteze gîtul;
- cadavrul meu să fie spînzurat în lojă în timpul primirii unui nou frate, iar după aceea să fie ars și cenușa aruncată în vînt”.

Teribilă și criminală siluire a conștiinței să juri ca nu vei destăinui ceea ce încă nu ți s-a spus!

7. - Vezi: Preotul I. Mihălcescu, art. *Francmasonii și Biserica*, pag. 757.
8. - Idem, ibidem, pag. 758.
9. - Vezi Toma Petrescu; *Conspirația lojilor. Francmasonerie și Creștinism*. București, 1941, ediția III, pag. 12, 13.
10. - Idem, ibidem, pag. 13.
11. - Idem, ibidem, pag. 13, 14.
12. - Idem, ibidem, pag. 47.
13. - Idem, ibidem, pag. 31.
14. - *Adriano Lemni* fost primar al Romei, șeful supreme al francmasoneriei internaționale, la T. Petrescu, op. cit. pag. 40.
15. - *Belgianul Lafargue*, la T. Petrescu, pag. 41.
16. - *Francezul De Lanessan*, fost ministru și guvernator al Indochinei, la T. Petrescu, pag. 41
17. - *Emmanuel Barbier*, în lucrarea: “*Les infiltrations maçonniques dans l’Eglise*”, citat de T. Petrescu, pag 43.

18. - *Rabinul Tharphon*, citat de *Bernard Lazare*, în lucrarea sa *L'Antisemitisme*, la T. Petrescu, pag. 43.
19. - *Fr. Viviani*, la T. Petrescu, pag. 52.
20. – *Gambetta*, la T. Petrescu, pag. 52.
21. - *Neagu (Naghel)* , în traducerea în românește a lucrării francmasonului *Most:La peste religieuse* = *Ciuma religioasă*, la T. Petrescu, pag 53,54.